

مشروعیت داخلی شرط بازدارندگی

گفت‌وگو با **علم صالح** استاد دانشگاه ملی استرالیا درباره مبانی نظری و راهبردی مواجهه ایران و اسرائیل

گزارش
بین الملل
۸-۹

تهدید هسته‌ای

بررسی تأثیر تغییر دکترین هسته‌ای روسیه بر آینده حمایت غرب از اوکراین

افسانه‌ی ژول ورن

درباره مردی که آینده را اختراع کرد و کتاب‌هایی که از او به فارسی منتشر شده‌اند

خروج از نظام ارز چندنرخه

گمانه‌زنی درباره سیاست دولت برای فراهم کردن مقدمات تک‌نرخه شدن ارز

گزارش
سیاست
۴-۵

ارزیابی فعالان سیاسی از رویکرد صداوسیما به بحران اخیر و حضور علی لاریجانی

صدای میانه درسیما

شاید اگر در دهه هفتاد کسی پیش‌بینی می‌کرد سه دهه بعد حضور علی لاریجانی در یک برنامه زنده صداوسیما تبدیل به یک اتفاق سیاسی می‌شود، او برای بررسی سلامت روان نزد روانشناس می‌فرستادند. در آن زمان، علی لاریجانی و صداوسیما تحت مدیریت او همچون قوه‌ای مستقل و مقتدر بود که دولت‌ها، نخبگان، روشنفکران و جریان‌های سیاسی هر چه می‌گفتند و هر چه می‌کردند، زیر ضرب و ذره‌بین آن بود. دستگاه رسانه‌ای رسمی کشور از هفت دولت آزاد بود. در اوج بحران‌ها و ستیزه‌هایی چون قتل‌های زنجیره‌ای به میدان می‌آمد و تریبون خود را در اختیار چهره‌هایی چون روح‌الله حسینیان قرار می‌داد که رسماً اطلاعیه و تحقیقات وزارت اطلاعات و نهادهای امنیتی رسمی کشور را زیر سوال می‌بردند و بی‌محابا هر چه می‌خواستند، می‌گفتند. فراتر از این، در ماجراهایی چون کنفرانس برلین، صداوسیما خود در جایگاه طراح و مجری پروژه سیاسی می‌ایستاد و فضای کشور را با برنامه‌ای یکسویه و فیلیمی تقطیع شده به هم می‌ریخت. یکطرفه به قاضی رفتن، مشی صداوسیما در دهه هفتاد بود. چنین بود که به تدریج، افکار عمومی در برابر این سازمان و مدیر آن ایستاد. تعبیری چون «رسانه میلی» و «سیمای لاریجانی» بر ساخته شد و جای عنوان و ادعای رسمی «رسانه ملی» را در مقالات مطبوعات و تجمعات سیاسی و دانشجویی گرفت. باین حال، حتی دولت خاتمی که از پشتوانه ۲۰ میلیون رای و بدنه فعال و پویای اجتماعی و سیاسی برخوردار بود، در برابر رویکرد جهت‌گیرانه سیمای لاریجانی کار چندانی نمی‌توانست کند و حتی چندین بار تذکر و توبیخ و حتی اخراج مقطعی لاریجانی از جلسات هیئت دولت هم، چاره‌ساز نشد. سیمای لاریجانی خود را همچون کیهان شریعت‌مداری، نه رسانه‌ای پایبند به خواست‌ها و مطالبات اکثریت تغییرخواه جامعه که تریبون طیف اقلیت و حتی محافل پنهان قدرت می‌دانست و در جهت سیاست‌ها و اهداف آن که زمین زدن دولت و جنبش دوم‌خرداد بود، حرکت می‌کرد. هر چه دامنه تعارضات و شکاف‌های داخلی بیشتر می‌شد، صداوسیما رویکردی رادیکال‌تر در قبال دولت و مجلس اصلاحات اتخاذ می‌کرد. **۴**

محمد جواد روح

سیمای لاریجانی ۲

یادداشت
سردبیر

گزارش
رسانه
۱۶

خبری از حذف فیلترینگ هست؟

درباره برداشت‌های ضد و نقیض از سخنان رئیس‌جمهور در جلسه شورای عالی فضای مجازی

سرمقاله

یکی از ریشه‌های اصلی مشکلات

آیا تا حالا شده یک مقام رسمی به‌طور روشن توضیح دهد که منطق فیلترینگ چیست؟ اوایل می‌گفتند که موارد غیراخلاقی در آن است حالا دیگر این را نمی‌گویند چون با برقراری فیلترینگ، آگاهانه و عمدانه مردم را به سوی استفاده از فیلترشکن سوق دادند. با فیلترشکن دیگر هیچ محدودیتی در دسترسی به هیچ امر ضداخلاقی هم وجود ندارد. بعد گفتند موارد ضدامنیتی وجود دارد. قطعاً چنین هست؛ ولی آن‌ها که دنبال موضوعات ضدامنیتی هستند حتماً می‌گویند که به فیلترشکن یا شیوه‌های مناسب دیگر دسترسی پیدا کنند و بسیار ساده‌تر از آنچه فکر کنیم، اقدامات خود را انجام می‌دهند. در این میان، سر مردم عادی و بی‌گناه بی‌کلاه مانده است. البته، یک پرسش دیگر را هم پاسخ نمی‌دهند: این است که دنیا با این شرایط چه می‌کند؟ چرا اما اجازه نمی‌دهیم برنامه‌های مستقل مجازی در ایران تولید و مردم با هر گرایش و به‌صورت عادی و نه سوگیرانه جذب آنها شوند؟ چرا باید اینترنت بستر ساز چنین وضعیتی برای ایران باشد؟ پاسخ روشن است. چون می‌خواهند رسانه رسمی را در انحصار خود داشته باشند. نمی‌خواهند دیگران حرف بزنند. نمی‌خواهند سیاست‌های رسمی و جاری به محک نقد گذاشته شود. نمی‌خواهند نظرات رسانه‌ای مؤثر شکل بگیرد. نمی‌خواهند غیر از خودشان کسی رسانه داشته باشد. پس فضای مجازی می‌آید جانشین فضای رسانه‌ای رسمی می‌شود تا خلأ و فقدان آزادی خبررسانی و گفت‌وگو را آن را پر کند. مقابله با این راه با فیلترینگ است و یا خارج شدن انحصار رسانه‌های رسمی، راه سومی متصور نیست و چون به دومی رضایت نمی‌دهند، پس اولی را اجرامی‌کنند و جالب اینکه یک بازار بزرگ فیلترشکن و بالا رفتن ترافیک و مصرف بعلاوه کاهش سرعت هم ایجاد می‌شود که سودش به جیب از ما بهتران می‌رود. با این مقدمه، افکار عمومی در هفته گذشته منتظر شنیدن اخبار خوبی بود. زیرا اولین جلسه شورای عالی فضای مجازی در دولت جدید به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل شده بود و دنبال شنیدن خبر رفع فیلترینگ بودند که به‌جای آن مواجه با نقد فیلترشکن‌ها شدند! فیلترشکنی که اساساً موضوعیت ندارد مگر اینکه فیلترینگ برقرار باشد. گرچه معلوم بود که این اظهارنظری اجتنابی است، ولی خبر ناامیدکننده‌ای بود: به‌ویژه که مواضع آقای رئیس‌جمهور در مورد رفع فیلترینگ شفاف بود و حتی انتظار می‌رفت زودتر از این برداشته شود. باین حال، سخنان دیروز وزیر ارتباطات نشان داد که مسئله رفع فیلترینگ به‌شکل جدی در دستور کار دولت و وزارتخانه است. **۱۶**

محمد عطریان معاون سیاسی حزب کارگزاران موقعت رسانه ملی ما در افکار عمومی بسیار ضعیف شده است و الان کانال‌های ارتباطی تأثیر بیشتری از صداوسیما دارند. مسئولان اگر به نظرسنجی‌هایی که صورت می‌گیرد مراجعه کنند خواهند فهمید که این بی‌توجهی‌ها چه خسارت‌های سنگینی را به وجود آورده است.

منصور حقیقت‌پور مشاور علی لاریجانی در ایران خیلی از افراد باسابقه و توانمند مانند آقای لاریجانی وجود دارند که در حاشیه نشسته‌اند؛ افرادی که دیدگاه و اندیشه آنها، این توانایی را دارد که به نظام جمهوری اسلامی در راستای خروج از چالش‌ها و همچنین روشنگری مردم کمک بزرگ و شایانی کند.

محمد نعیمی پور رئیس فراکسیون مشارکت مجلس ششم روش چند سال گذشته صداوسیما طوری بوده که ظاهر بیشتر به یک سری مخاطب خاص توجه داشته و شاید برای خود این رسالت را قائل بوده که به طرفداران نگاهش و افرادی که تمام حواس‌شان به سیاستمداران حال حاضر است توجه داشته باشد.

محمد جواد روح سردبیر

محمد جواد روح سردبیر

تکثیر: چهاران